

SZLAK HISTORYCZNY „WYDARZENIA WOJENNE 1945 ROKU”

Pod koniec II wojny światowej najcięższe walki w regionie Odry i Warty pozostawiły po sobie widoczne po dziś dzień blizny. Zapraszamy na transgraniczny szlak historyczny śladami wydarzeń z wiosny 1945 roku.

Anklam

31 stycznia 1945 r. pierwsze oddziały armii radzieckiej dotarły do Odry i tam się osadziły. Wzdłuż dzisiejszej rzeki granicznej doszło do ciężkich walk, które do końca kwietnia 1945 r. spowodowały niezliczone ofiary oraz poważne zniszczenia miast, wsi i infrastruktury.

Miejsca na szlaku historycznym „Wydarzenia wojenne 1945” w sposób obrazowy przybliżają dramatyczne wydarzenia z końca II wojny światowej. Należą do nich dawne więzienia i obozy, takie jak więzienie Sonnenburg w Stońsku, obóz jeniecki Oflag IIC Woldenberg w Dobiegniewie, więzienie Wehrmachtu w Anklam czy obóz zewnętrzny getta Theresienstadt w Wulkow.

Miejsca takie jak Klessin, Kienitz, Kostrzyn nad Odrą, Santok czy Seelow reprezentują ponadto najcięższe zniszczenia i boje, które przyniosły ogromne straty w związku z ostatnią wielką ofensywą radziecką w kierunku Berlina. Nazistowskie Niemcy ostatecznie skapitulowały 8 maja 1945 r. w Berlinie-Karlshorst.

Szlak historyczny Odra-Warta 1945 przypomina wydarzenia z tamtych dni i umożliwia frapujące obserwacje z różnych perspektyw.

PARTNERZY PROJEKTU

Miasto Seelow (Lead Partner)
Küstriner Straße 61, 15306 Seelow
www.seelow.de

Gmina Dobiegniew
ul. Obrońców Pokoju 24, 66-520 Dobiegniew
www.dobiegniew.pl

„Erinnerung verbindet” - „Pamięć łączy” w regionie nad Odrą i Wartą to polsko-niemiecka sieć transgranicznej turystyki edukacyjnej i turystyki pamięci. Pod przewodnictwem miasta Seelow marka turystyczna o tej samej nazwie łączy około 180 miejsc pamięci po obu stronach granicy, tworząc wieloperspektywny krajobraz pamięci. Odkryj wyjątkową historię regionu Odry i Warty.

WWW.PAMIEC-LACZY.EU

LIBERATION ROUTE EUROPE

Europejski kulturowy szlak wyzwolenia 1944-45

Liberation Route Europe to certyfikowany szlak kulturowy Rady Europy i projekt LRE Foundation. Szlak ten łączy ludzi, miejsca i wydarzenia w celu upamiętnienia wyzwolenia Europy spod okupacji niemieckiej podczas II wojny światowej oraz refleksji nad długotrwałymi konsekwencjami i historią wojny z wykorzystaniem wielonarodowej i wieloaspektowej perspektywy. Dzięki setkom miejsc i historii w dziesięciu krajach europejskich szlak łączy najważniejsze regiony znajdujące się na drodze posuwania się wojsk koalicji antyhitlerowskiej w latach 1943-1945.

www.liberationroute.com

www.lre-poland.org

STOPKA REDAKCYJNA

Editing and layout:
ECCOFORT e.V., Albertinenstr. 1, 13086 Berlin, www.eccofort.eu

Images: map ©ECCOFORT e.V.; Tło mapy ©Printmaps.net/OSM Contributors; Tytuł: ©... Wewnątrz: ©...

Projekt „Wspólna pamięć, rozszerzenie niemiecko-polskiej ścieżki historycznej wydarzeń wojennych 1945 r.” został dofinansowany z Funduszu Małych Projektów (FMP) 2021-2027 Euroregionu PRO EUROPA VIADRINA w ramach Programu Współpracy INTERREG VI A Brandenburgia-Polska 2021-2027.

Podróż przez
wyjątkową historię
polsko-niemieckiego
pogranicza nad Odrą i Wartą

Szlak historyczny
„Wydarzenia wojenne
1945 roku”

MUZEUM WOLDENBERCZYKÓW W DOBIEGNIEWIE

Oflag II C Woldenberg
1940-1945

Stacja Liberation Route Europe

www.pamiec-laczy.eu

MUZEUM WOLDENBERCZYKÓW W DOBIEGNIEWIE

Oflag II C Woldenberg 1940-1945

Oflag IIC Woldenberg był niemieckim obozem jenieckim dla polskich oficerów podczas II wojny światowej. Mimo niewoli stał się przestrzenią nauki, kultury i oporu, ukazując siłę ducha, solidarność i patriotyzm jeńców.

widok obozu, pogrzeb

pracownia rzeźbiarska uczniowie prof. Stanisława Horno-Popławskiego

Oflag II C Woldenberg był największym niemieckim obozem jenieckim dla oficerów Wojska Polskiego w czasie II wojny światowej. Utworzono go jesienią 1939 r. na terenie dzisiejszego Dobiegniewa, wówczas niemieckiego Woldenbergu. Obóz zajmował powierzchnię 24 hektarów, otoczonych podwójnymi zasiekami z drutu kolczastego i wieżami strażniczymi. W kilkunastu barakach mieszkalnych Niemcy osadzili ponad 6 tysięcy polskich oficerów i podchorążych, uczestników kampanii wrześniowej oraz późniejszych walk w Europie.

Codziennosc w obozie była trudna. Głód, choroby, monotonia i brak wolności dawały się jeńcom dotkliwie we znaki. Mimo to prowadzili oni intensywne życie kulturalne i intelektualne. Działyły trzy chóry, orkiestra symfoniczna i teatr, organizowano wykłady, kursy zawodowe oraz studia w ramach Uniwersytetu Woldenberskiego. Funkcjonowała również konspiracyjna organizacja niepodległościowa. Szczególnie znaczenie miał zakonspirowany nasłuch radiowy prowadzony przez Pluton „R”, który dostarczał informacji z frontów wojny i okupowanego kraju.

Ważnym elementem życia za drutami był sport. Regularnie rozgrywano mecze piłki nożnej i siatkówki, a w 1944 r. zorganizowano wielkie zawody pod nazwą „Rok olimpijski 1944 w Obozie II C”, nawiązujące do odwołanych igrzysk olimpijskich Londynie. Jesienią tego samego roku do obozu trafiło ponad 100 oficerów Armii Krajowej po upadku Powstania Warszawskiego, co wzmocniło działalność konspiracyjną i patriotyczną.

25 stycznia 1945 r., wobec zbliżania się frontu wschodniego, Niemcy zarządzili ewakuację obozu. Jeńców wyprowadzono pod silną eskortą w dwóch kolumnach: „Wschód” i „Zachód”. Kolumna wschodnia została wyzwolona 30 stycznia 1945 r. w miejscowości Dziedzice przez czołgi radzieckiej 55. Brygady Pancerniej. Drugą kolumnę popędzono za Odrę, gdzie wolność przyniosły jej wojska amerykańskie i kanadyjskie. Ostatecznie 3 maja 1945 r. ostatni jeńcy Oflagu II C Woldenberg odzyskali wolność.

Dzisiaj na terenie dawnego obozu działa muzeum, miejsce pamięci poświęcone losom polskich oficerów, ich niezłomności, solidarności i walce o zachowanie godności oraz tożsamości narodowej w warunkach niewoli.

Widok terenu Muzeum Woldenberczyków

Budynek Muzeum Woldenberczyków

MUZEUM WOLDENBERCZYKÓW W DOBIEGNIEWIE
ul. Gorzowska 11, 66-520 Dobiegniew

Tel.: +48 95 76 11 095

E-Mail: muzeum@dobiegniew.pl

www.muzeum.dobiegniew.pl

